

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/17,24

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/8404
Karar No. 2022/12594
Tarihi: 17.10.2022

- ARABULUCU OLARAK GÖREVLENDİRİLEN KİMSENİN TARAFSIZLIĞINDAN ŞÜPHE DUYULMAYACAK BİRİSİ OLMASININ GEREKTİĞİ
- ARABULUCU İLE TARAFLAR ARASINDA HERHANGİ BİR MENFAAT ÇATIŞMASI VEYA MENFAAT UYUŞMASININ BULUNMAMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ “Arabulucu olarak görevlendirilen kimse , tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirecek önemli hal ve şartların varlığı halinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür”. Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığının hazırladığı Arabulucular Etik Kupaları’nın 4 üncü maddesinde, arabulucu ile taraflar arasında herhangi bir menfaat ilişkisi veya çatışmasının bulunmaması gerektiği açıklanmıştır. Arabulucu kendisi tarafından makul koşullarda bilinebilecek ve tarafsızlığı hakkında şüphe uyandırabilecek doğmuş veya doğabilecek menfaat ilişkisi veya çatışmasının varlığı hâlinde mümkün olan en kısa süre içinde tarafları bilgilendirmelidir. Arabulucunun aynı zamanda diğer tarafın avukatı olduğu hususunda özellikle davacı tarafın açıkça bilgilendirildiğinin ve buna rağmen arabuluculuk görüşmelerine devam etmek istediğinin ispatı gerekir. (Dairemizin 11.06.2019 tarihli 2019/3698 Esas ve 2019/13044 Karar sayılı kararı) Somut uyuşmazlıkta; arabulucunun davalı Şirketlerin avukatı olarak görev yaptığı iddia edildiğine göre bu iddia da araştırılmalı ve sonucuna göre değerlendirme yapılmalıdır.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esaslan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 19.07.2006-29.05.2019 tarihleri arasında davalı Bayburt Grup Anonim Şirketinin grup şirketleri olan aralarında diğer davalıların da bulunduğu şirketler nezdinde saha ve makineden sorumlu formler olarak çalıştığını, davacının davalının yapımını üstlendiği Bayburt santral projesi, Samsun yol yapımı şantiyesi, Bayburt yol şantiyesi, Eskişehir yol yapımı, Ankara Ayaş yol yapımı gibi projelerde çalıştığını, davalı işverenin 29.05.2019 tarihinde haksız ve bildirimsiz olarak davacının iş sözleşmesini sonlandırdığını ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, asgari geçim indirimi alacağı, fazla çalışma, hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Şirketler vekili cevap dilekçesinde; davacının iddialarının asılsız olduğunu, davacının ileri sürdüğü hususlara dair hiçbir somut delil ortaya koyamadığını, alacak kalemlerinin zamanaşımına uğradığını ve taraflar arasında arabuluculuk yoluyla anlaşma sağlandığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile 21.01.2019 tarihinde uyuşmazlık konusu ihtiyari arabuluculuk son tutanağının imzalanmış olduğu, işbu tutanağın 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun (6325 sayılı Kanun) 17 nci maddesi ve 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun (7036 sayılı Kanun) 3 üncü maddesi uyarınca imza altına alındığı, 31.01.2019 tarihinde davalı tarafından davacının hesabına kararlaştırılan miktarın gönderilmiş olduğu, davacı vekilince düzenlenen arabuluculuk tutanağının baskı altında imzalandığı iddia edilmiş ise de taraflar arasında yapılan arabuluculuk görüşmelerinin resmî arabulucunun sevk ve idaresi altında yapıldığı göz önüne alındığında davacının iddiasının yerinde olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili; arabuluculuk süreci usul ve kanuna aykırı olarak yürütüldüğünden bu süreç sonunda imzalanan anlaşma belgesinin geçersiz olduğunu ve hükme esas alınmasının hukuka aykırı olduğunu, davacının işten ayrılma ve arabulucuya başvurma gibi bir iradesi olmadığını, davalı Şirket tarafından tazminat ve alacaklarla ilgili olarak delil oluşturma, dava açma yasağı oluşturma yönünde bir çaba içine girildiğini, davacıya baskı altında imzalatılan ve davacının gerçek iradesini yansıtmayan arabuluculuk anlaşma belgesine itibar edilemeyeceğini, davacının arabuluculuk tutanağının düzenlendiği 21.01.2019 tarihinden sonra da davalı Şirketler nezdinde çalışmaya devam ettiğini, arabuluculuk anlaşmasının davacının iş sözleşmesi devam ederken imzalanmış olması sebebiyle de geçersiz olduğunu belirterek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılması ve davanın kabulüne karar verilmesi istemi ile istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının davalı Şirketlerin ortak girişimi nezdinde farklı şantiye işyerlerinde formen olarak çalışırken işten çıkışının yapıldığı, iş sözleşmesinin feshi sonrasında davacı asılın talebi üzerine tarafların ihtiyari arabuluculuğa başvurduğu ve 21.01.2019 tarihinde anlaşma belgesi imzalandığı, davacı ve davalıların yapılan müzakere sonucunda kıdem ve ihbar tazminatları ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağı, fazla çalışma, hafta tatili ve yıllık izin ücreti hususunda anlaştikları, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşılan konularda dava açılmayacağından dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesinin yerinde olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; istinaf dilekçesinde ileri sürülen gerekçeleri tekrar ederek Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması ve İlk Derece Mahkemesi kararının bozulması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, 21.01.2019 tarihli arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen aynı tarihli anlaşma belgesinin geçerli olup olmadığı ve davaya etkisi noktasındadır.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 6100 sayılı Kanun'un “İspat yükü” kenar başlıklı 190 ıncı maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“İspat yükü, kanunda özel bir düzenleme bulunmadıkça, iddia edilen vakiya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir.“

3. 4857 sayılı İş Kanunu'nun ilgili hükümleri.

4. 7036 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi.

5. 6325 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Davacı vekili dava dilekçesinde; davacı asılın davalı iş yerinden 29.05.2019 tarihinde ayrıldığını ileri sürerek iş sözleşmesinden doğan hak ve alacaklarının ödenmesini talep etmiştir. Davalı işveren ise iş ilişkisinin 12.01.2019 tarihinde sona erdiğini savunarak arabulucu tarafından düzenlenen 21.01.2019 tarihli anlaşma belgesini sunmuştur.

2. Davacı vekilince 21.01.2019 tarihli arabuluculuk son tutanağı ile ilgili olarak verilen 24.06.2020 tarihli dilekçede; davacının yıllık izinde iken 12.01.2019 tarihinde işyerinden çıkışının yapıldığı, izin dönüşü davalı işyerini aradığında Uşak şantiyesi yerine Akyurt şantiyesinde görev verildiğini öğrendiği, daha sonra Bayburt ilinde Ö.B. isimli bir avukata yönlendirildiği, avukat tarafından bu görüşmede kendisine bazı belgeler uzatıldığı ve imzaladığı takdirde işine devam edebileceğinin söylendiği, davacının ise işini kaybetme tehdidi ile baskı altında ve işine geri döneceği inancıyla kendisine gösterilen belgeleri anlam ve sonuçlarını bilmeden imzaladığı, avukatın davalı Şirketlerin avukatı olup arabuluculuk işlerini yönettiğinin sonradan öğrenildiği belirtilmiştir.

3. Diğer yandan davacı vekili, işverenin baskı ile 21.01.2019 tarihli tutanağı imzalattıktan sonra 09.02.2019 tarihinde davalı Şirketlere ait grup şirketlerden birisinde işe girişinin yapıldığını ve davacının davalı iş yerinden ayrıldığı tarihin 29.05.2019 olduğunu iddia etmektedir.

4. Sonuç itibarıyla arabuluculuk görüşmelerinin kanuna uygun yürütülmediği, davacının hakları konusunda yeterince aydınlatılmadığı ve usulüne uygun bir müzakere ortamı oluşturulmadan tarafların anlaşmalarına ilişkin tutanak düzenlendiği, davacı asılın düzenlenen tutanağın hangi amaçla oluşturulduğunu ve mahiyetini bilmediği ve hatta davacının bu belgeye imza attığı tarihten sonra da çalışmaya devam ettiği, iş sözleşmesi devam ederken düzenlenen bu tutanağın geçersiz olduğu ileri sürülmektedir.

5. Davalı işveren, arabuluculuk tutanağının usule uygun olarak düzenlendiğini, davacının iddialarının gerçeği yansıtmadığını, tarafların anlaşmalarını ve 31.01.2019 tarihinde kararlaştırılan tutarın davacının banka hesabına ödendiğini belirterek 21.01.2019 tarihli arabuluculuk son tutanağı ile varılan anlaşmanın geçerli olduğunu savunmaktadır.

6. İlk Derece Mahkemesince, 21.01.2019 tarihli arabuluculuk tutanağının baskı altında imzalandığı iddiasının soyut bir iddiadan öteye gidemediği, taraflar arasında yapılan arabuluculuk görüşmelerinin resmi arabulucunun sevk ve idaresi altında yapıldığı dikkate alındığında davacının iddiasının yerinde olmadığı

gerekeciyle davanın reddine karar verilmiştir. Bölge Adliye Mahkemesince ise arabuluculuk son tutanağının sahteliği ispatlanıncaya kadar geçerli ilâm niteliğindeki belgelerden olduğu ve arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşılan konularda dava açılmayacağından dava şartı yokluğundan davanın usulden reddinin yerinde olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

7. Arabulucu tarafından düzenlenen 21.01.2019 tarihli "Hukuk Uyuşmazlıklarında İhtiyari Arabuluculuk Son Tutanağı" başlıklı belgenin incelenmesinde; davacı ve davalıların yapılan müzakere sonucunda kıdem ve ihbar tazminatları, ulusal bayram ve genel tatil, fazla çalışma, yıllık izin ve hafta tatili ücretleri hususunda anlaşmaları ve işçinin başkaca alacağı kalmadığını kabul ettiğini belirtir tutanağı imzaladığı görülmektedir.

8. Davacıya ait hizmet döküm cetveli incelendiğinde, davacının 12.01.2019 tarihinde çıkışının yapıldığı ve 09.02.2019 tarihinde dava dışı Nehirsu İnş. Nak. Mad. San. Tic. Aş - Özgün Yapı San. Tic. Aş. nezdinde işe girişinin bildirildiği görülmektedir. Davacının belirttiği gibi bu işyerinden çıkış 29.05.2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

9. Davacının, arabuluculuk son tutanağının baskı altında imzalandığının yanı sıra iş ilişkisi devam ederken düzenlenmesi sebebiyle geçersiz olduğunu iddia etmesi karşısında uyuşmazlığın çözümü bakımından bu iddia kapsamında değerlendirme yapılarak arabulucu tarafından düzenlenen 21.01.2019 tarihli anlaşma belgesine değer verilip verilemeyeceğinin belirlenmesi gerekmektedir.

10. Uyuşmazlığın çözümü için Mahkemece yapılması gereken iş; davacının davalılar nezdinde geçen çalışmasının kesintisiz olup olmadığının ve 09.02.2019 tarihinde çalışmaya başladığı dava dışı Şirketin davalılara ait grup şirketlerinden biri olup olmadığının araştırılması ve dava dışı Şirket ile davalı Şirketler arasında birlikte istihdam durumunun bulunup bulunmadığının duraksamaya yer vermeyecek şekilde tespit edilmesidir. Bunun için tüm taraf delilleri toplanmalı ve bildirilen taraf tanıkları dinlenmelidir.

11. Diğer yandan 6325 sayılı Kanun'un "Görevin özenle ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi" kenar başlıklı 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre "Arabulucu olarak görevlendirilen kimse , tarafsızlığında şüphe edilmesini gerektirecek önemli hal ve şartların varlığı halinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür". Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığının hazırladığı Arabulucular Etik Kuralları'nın 4 üncü maddesinde, arabulucu ile taraflar arasında herhangi bir menfaat ilişkisi veya çatışmasının bulunmaması gerektiği açıklanmıştır. Arabulucu kendisi tarafından makul koşullarda bilinebilecek ve tarafsızlığı hakkında şüphe uyandırabilecek doğmuş veya doğabilecek menfaat ilişkisi veya çatışmasının varlığı hâlinde mümkün olan en kısa süre içinde tarafları bilgilendirmelidir. Arabulucunun aynı zamanda diğer tarafın avukatı olduğu hususunda özellikle davacı tarafın açıkça bilgilendirildiğinin ve buna rağmen

arabuluculuk görüşmelerine devam etmek istediğinin ispatı gerekir. (Dairemizin 11.06.2019 tarihli 2019/3698 Esas ve 2019/13044 Karar sayılı kararı) Somut uyuşmazlıkta; arabulucunun davalı Şirketlerin avukatı olarak görev yaptığı iddia edildiğine göre bu iddia da araştırılmalı ve sonucuna göre değerlendirme yapılmalıdır.

12. Yapılacak araştırma ve inceleme sonucunda, anlaşma belgesinin geçerli olmadığı kanaatine varılması hâlinde davacıya 31.01.2019 tarihinde yapılan ödemenin avans olarak kabul edilmesi ve faiziyle birlikte(eğer var ise) esasa girilerek yapılan değerlendirme sonucu tespit edilen feshe bağlı alacaklardan mahsubu gerektiğinin dikkate alınması gerekmektedir.

13. Son olarak belirtmek gerekir ki 21.01.2019 tarihli anlaşma belgesine değer verilmesi durumunda dahi bu belgede asgari geçim indirimi alacağı konusunda bir anlaşma olmadığı görülmektedir. Davacı dava açmadan önce dava şartı olan arabuluculuk kapsamında bu talep için de arabuluculuk faaliyetini gerçekleştirmiştir. Şu hâlde asgari geçim indirimi alacağı talebinin esasına yönelik değerlendirme yapmak yerine 21.01.2019 tarihli anlaşma belgesine atfla bu alacak kaleminin de reddi isabetli olmamıştır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

17.10.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.